

Illustrerede **KLASSIKERE**

udkommer den 1. og 15. hver måned

Hidtil udkommet:

1. ALICE I EVENTYRLAND <i>Lewis Carroll</i>	12. DAVY CROCKETT
2. REJSEN TIL MÅNEN <i>Jules Verne</i>	13. ILIADEN <i>Homer</i>
3. PELSJÆGEREN KIT CARSON – en levnedbeskrivelse	14. DEN RØDE PIRAT <i>James Fenimore Cooper</i>
4. HAMLET <i>William Shakespeare</i>	15. BUFFALO BILL – en levnedbeskrivelse
5. NYBYGGEREN DANIEL BOONE <i>John Bakeless</i>	16. TALISMAN <i>Walter Scott</i>
6. KLODERNES KAMP <i>H. G. Wells</i>	17. MOBY DICK <i>Herman Melville</i>
7. FANG DEM LEVENDE <i>Frank Buck</i>	18. FYRSTEN OG TIGGEREN <i>Samuel L. Clemens</i>
8. WILHELM TELL <i>Fr. Schiller</i>	19. HUCKLEBERRY FINN <i>Samuel L. Clemens</i>
9. MYTTERIET PÅ BOUNTY <i>Nordhoff og Hall</i>	20. EN VERDENSOMSEJLING UNDER HAVET <i>Jules Verne</i>
10. HVORDAN JEG FANDT LIVINGSTONE <i>Henry M. Stanley</i>	21. DEN HEMMELIGHEDS- FULDE Ø <i>Jules Verne</i>
11. JEANNE D'ARC – en historisk skildring	22. MACBETH <i>William Shakespeare</i>

Derefter følger:

23. SKATTEØEN <i>Robert Louis Stevenson</i>	28. GALLERKRIGEN <i>Gajus Julius Cæsar</i>
24. RIDDERNE OM DET RUNDE BORD	29. TAND OG KLO <i>Frank Buck</i>
25. ODYSSEEN <i>Homer</i>	30. TO BYER <i>Charles Dickens</i>
26. KONG SALOMONS MINER <i>Rider Haggard</i>	31. ROBINSON CRUSOE <i>Daniel Defoe</i>
27. BILL HICKOK	32. PRÆRIE-VOGNEN

Illustrerede
KLASSIKERE

MACBETH

William Shakespeare

*De bedste fortællinger af
verdens største forfattere*

NR.

22

KR.

150

Engang i det skotske højland

Af Anders Hjorth-Jørgensen

Macbeth er William Shakespeares korteste skuespil. Samtidig er det hans mest blodige tragedie med en af de sværeste kvindelige roller overhovedet - spillende på et omfattende følelsesregister - Lady Macbeth.

Efter et slag hædres Macbeth for sin indsats med titlen "Thane of Cawdor" - efter Cawdor Castle nær Inverness i det skotske højland.

På vejen hjem møder han tre hekse, som forudsiger, at han vil blive skotsk konge.

Det fortæller han sin ambitiøse kone, Lady Macbeth, som overtaler sin mand til at tage skæbnen i egen hånd. Også han har ambitioner og sammen planlægger og udfører de drabet på Skotlands konge.

Efter andre drab begynder skyldfølelsen at plage Lady Macbeth og hun glider langsomt ind i sindssygen for til sidst at begå selvmord. Herefter møder også Macbeth sin skæbne for Macduffs sværd.

Cawdor Castle ca. 1870

WILLIAM SHAKESPEARE

William Shakespeare blev født 1564 i engelske Stratford-on-Avon som søn af en selvejerbonde og forretningsmand og døde 1616 i samme by. 1585-1613 skrev han 34 skuespil; blandt disse *Romeo og Julie*, *Macbeth*, *Hamlet*, *En skærsommernatsdrøm* og *Julius Cæsar*, som alle er omsat til *Illustrerede Klassikere*.

William Shakespeare

Fra 1592 virkede han i London, først som skuespiller, og 1599-1613 som forfatter og meddirektør ved Globe-teatret. Han fik en betydelig social position men trak sig af ukendte grunde tilbage til hjembyen i 1613.

Macbeth skrev han indenfor perioden 1605-06, løseligt baseret på skrifter af den engelske kronikør Raphael Holinshed (død 1580) og den skotske filosof Hector Boece (1465-1536).

MAC BETHAD

Mac Bethad mac Findláich (1005-57) var konge af Skotland - eller Alba, som det hed 900-1286 - fra 1040 indtil sin død. Men han er også under navnet Macbeth genstand for Shakespeares - historisk ukorrekte - tragedie.

Donnchad mac Crínáin blev kronet som konge af Alba 1034. I Shakespeares tragedie skildres han som en ældre mand,

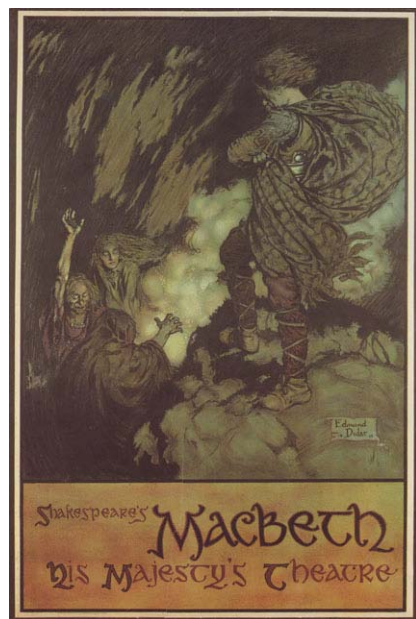
men i virkeligheden var han stadig en ung mand, da han i 1040 blev dræbt af Mac Bethad i slaget ved Pitgaveny nær Elgin.

I 1054 invaderede en engelsk hær under ledelse af jarlen af Northumbria, Siward, Skotland med svære tab på både skotsk og engelsk side.

Som resultat af dette felttog blev Máel Coluim mac Donnchada (Malcolm Canmore/Malcolm III) genindsat på tronen som hersker over kongedømmet Strathclyde.

Mac Bethad overlevede den engelske invasion, men han blev efterfølgende besejret, dødeligt såret eller dræbt af Malcom Canmore i slaget ved Lumphanan i Aberdeenshire i 1057. Han blev efterfulgt på tronen af sin stedsøn Lulach mac Gille Coemgáin.

Eftertiden har gjort Mac Bethad til tyrann, men ingen tidlige kilder skildrer ham som sådan. Her kaldes han bl.a. "Mac Bethad den navnkundige" og "den ædelmodige". Det mærker man ikke meget til i Shakespeares blodrige tragedie.

BIRNAM GÅR MOD DUNSINANE

*Macbeth skal aldrig se sin bane-
mand, før Birnams skov går op mod
Dunsinan* spår den kronede barne-
ånd i heksenes gryde på side 69.

Macbeth forbindes som nævnt med
Cawdor Castle ved Inverness, men
begivenhederne i tragedien udspilles
mere end 100 km sydligere.

Birnam Wood, som nævnes i spå-
dommen, ligger ca. 25 km nord for
Perth, mens Dunsinane Hill ligger
øst for Birnam, tæt ved Dundee.

På Dunsinane Hill finder man rui-
nerne af to middelalderlige befæst-
ninger. Historien fortæller, at det
var her Malcom Canmore besejrede
Mac Bethad i 1054. Men det var
ikke her, han blev dræbt, som beret-
tet hos Shakespeare. Det blev han
som nævnt først i 1057 i slaget ved
Lumphanan.

MACBETH FILMATISERET

Macbeth er et af de flittigst filmatise-
rede Shakespeare-dramaer. Opslag
på Macbeth på www.imdb.com gi-
ver 48 henvisninger til filmatiserin-

ger fra 1908 og 100 år frem til bio-
graflærredet og tv-skærmen.

Blandt de mest bemærkelsesværdige
er Orson Welles' version fra 1948,
som siden har delt kritikerne i to lejre:
den ene for, den anden imod. Blandt
de positive er Leonard Maltin, som
kalder den *en stemningsfuld, vel-
produceret fortolkning, udelukkende
filmet i bizarre omgivelser, som
med fuldt overlæg understreger det
teatrale.*

Maltin er også positiv overfor Ro-
man Polanskis film fra 1971, som
han ledsager med ordene: *atmosfæ-
remættet og ekstremt voldelig gen-
skabelse af Shakespeares tragedie.
Fremragende eksempel på filmisk
fortælling takket være god instruk-
tion.*

I 1979 fulgte en tv-filmatisering
med Ian McKellen og Judy Dench
som uovertrufne fortolkere af de
to hovedroller. I Trevor Nunn's

*Dunsinane Hill, som danner fundament
for Macbeths borg i Shakespeares tragedie.*

*Macbeth møder heksene på heden.
Maleri af Théodore Chassériau(1819-56).*

*Søvngæengeren
Lady Macbeth malet 1781-84
af Johann Heinrich Füssli (1741-1825).*

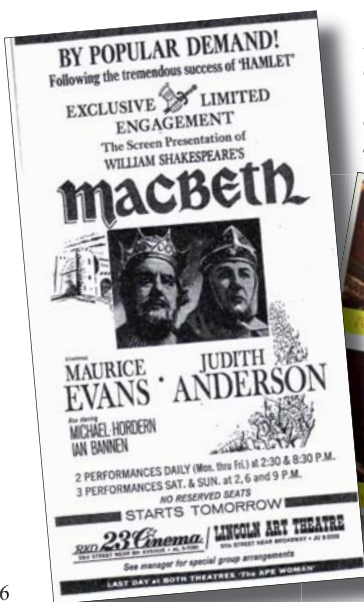
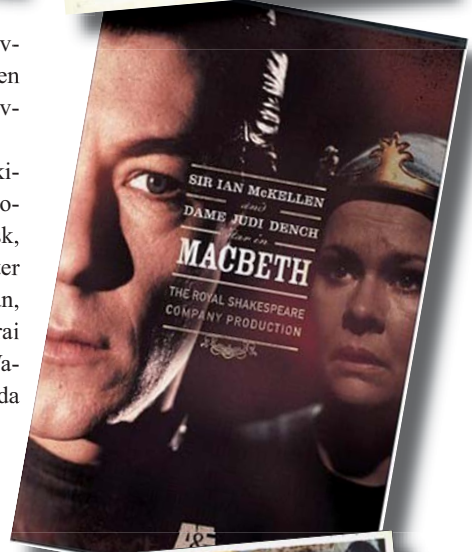

bearbejdning og Philip Cassons instruktion er *Macbeth* placeret i slutningen af 1800-tallet og udspilles uden kulisser på sort baggrund.

Blandt de mange bemærkelsesværdige tv-bearbejdninger er også George Schaefer's fra 1960 med George Evans i titelrollen og Judith Anderson som Lady Macbeth. Denne version blev også sendt i biografdistribution. Her mødte man en meget ung Jeremy Brett i rollen som Malcolm. Ud over, at han senere

gav karakter til en glimrende tv-Sherlock Holmes, spillede han en yderst excentrisk Macbeth i en tv-version fra 1981.

Endelig skal nævnes japanske Akira Kurosawa's *Kumonosu jō* (Blodets trone) fra 1957 - en dynamisk, grafisk overdådig film, som flytter tragedien til feudaltidens Japan, med instruktørens yndlingssamurai Toshirō Mifune som Taketori Washizu (Macbeth) og Isuzu Yamada som hans intrigante hustru.

Fem filmatiseringer af Shakespeares tragedie. Kun tv-udgaven fra 1960 med George Evans i titelrollen og Judith Anderson som Lady Macbeth er ikke udsendt i dvd-format.

Macbeth på originalsproget engelsk kan downloades fra <http://www.gutenberg.org/etext/2264>

I USA udkom *Macbeth* i otte oplag - alle med malet forside af anonym kunstner og indhold tegnet af Alex Blum.

Alex A. Blum - se biografi side 6 og bibliografi side 224.

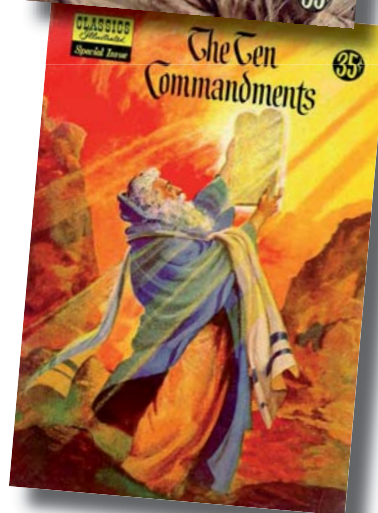
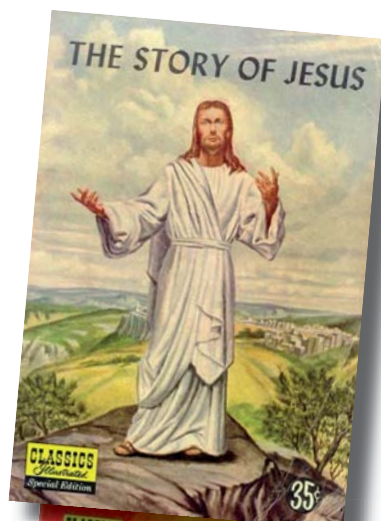
Lorenz Graham (1902–1989) - forfatter, underviser, missionær, folklorist og borgerretsforkæmper med rødder i den amerikansk-afrikanske metodistkirke. Efter arbejde som underviser og missionær i Liberia i Vestafrika og universitetsstudier afsluttet med bachelordiplom i 1936 gjorde han sig bemærket som forfatter af en række bøger inspireret af sin tid i Afrika.

Udgivet første gang i USA som *Classic Comics* #128 i september 1955.
Udgivet på dansk som *Illustrerede Klassikere* nr. 22 i to oplag - det første i 1956. Genudgivet i USA af Acclaim Books i maj 1997 som undervisningsudgave med ny forside af Richard Case.

Manus:
Lorenz Graham

Tegninger:
Alex A. Blum

Flere af Grahams bøger tog udgangspunkt i kristne temaer. Derfor ansatte Albert Kanter ham i 1955 som forfatter på første nummer af *Classics Illustrated Special Issues*, *The Story of Jesus* og det følgende, *The Ten Commandments*. 1955-56 skrev han desuden manuskript til tre *Classics Illustrated*: *The Ox-Bow Incident* (CI-125), *Macbeth* (CI-128) og *The Time Machine* (CI-133).

Den amerikanske 1. udgave og det tyske 3. oplag.

Acclaim-udgaven fra 1997.

Portræt- galleriet

Tre fortolkere af Macbeth fra 1800-tallet: fra venstre den engelske skuespiller William Charles Macready (1793-1873), den amerikanske Edwin Forrest (1806-72) og den engelske Henry Irving (1838-1905)

Souvenirpostkort fra London-opsætninger af Macbeth i starten af 1900-tallet: Øverst fra venstre to titelrolleindehavere: Herbert Beerbohm Tree og Robert B. Mantell samt til højre Arthur Bouchier som Macduff. Til højre ses henholdsvis Ellen Terry og Violet Vanbrugh som Lady Macbeth.